

ση ενός «πλαρχηγού» από την Κρήτη, θέλησε να τή δῆ.
'Εκείνη την ώρα μπήκε μέσα κι' ὁ πατέρας.
'Η κόρη ήταν ἀναίσθητη καὶ μόλις τὸν ἐκόνταξε με τὰ μάτια της πού ἔσθιναν.

— Πατέρα!...
'Η βασιλοῦσα θέλησε τότε νὰ τὸν παρηγορήσῃ.
— Ἰστοιχί, τοῦ εἶπε, κι' ἐγὼ εἶχα μιὰ κόρη (τὴν Ἀλεξάνδρα) καὶ τὴν ἔχασα. Δοξασμένο τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα!... Ἐσὺ εἶσαι ἕνας γενναῖος καὶ θὰ ὑπομείνης καὶ θὰ νικήσης καὶ σὸ δυστύχημα αὐτό, ὅπως ἐνίκησες καὶ τοὺς Τούρκους!...

'Ο Βαρθῆς — πού ἦταν τρομερὸς λογῆς — τῆς ἔβγαλε ἀμέσως ἕνα λόγο:

— Βασιλοῦσά μου καὶ κυρία μου, τῆς εἶπε, ἀφοῦ πεθαίνει ἐσεῖς πού εἰσασε βασιληάδες, γιατί νὰ μὴν πεθάνουμε κι' ἐμεῖς, πού δὲν εἶμαστε τίποτα μπροστὰ σὰς;...

Καὶ τῆς εἶπε καὶ τῆς εἶπε τέτοια λόγια, πού τὴ συγκίνησε. Βγάζει τότε ἡ Ὀλγα καὶ τοῦ δίνει δυὸ-τρια-τέσσερα ἑκατοστάκια.

Τὸ ἴδιο βράδυ ὁ Βαρθῆς πῆγε καὶ τὰ ἐπὶ καὶ τὰ μέθυσε.

Κι' ἔτσι πέρασε τῆ ζωὴ του στὴν Ἀθήνα, ὡς πού πέθανε!...

Πότε καὶ πὼς πέθανε ὁ «εκακόμορτος» (πρόστιγος), κανένας δὲν ρώτησε, κι' οὔτε ἔμαθε κανεὶς πού «κείται», κι' οὔτε τοῦ ἀναψε κανεὶς κερί...
'Η Βαρθίνα ὁμως ἔλεσε οἱ φτώχεια. Τὸ σπῆτι της ἐρήμαζε, τὰ παιδιὰ της πέθαναν, στερησεις, πεινὲς καὶ δυστυχίες τῆς ἔκοφαν τὴ ζωὴ. Τῆς ἔπεσαν ἐπάνω καὶ τὰ χρόνια καὶ τὴν τσάκισαν. Οἱ γονεῖς της εἶχαν ἀπὸ καιρὸ πεθάνει. Ἐναν ἀδελφὸ πού εἶχε, πῆρε τὰ μάτια του κι' ἔφυγε, σὲ ἄλλες χώρες, μακριά...
Μοναχὴ κι' ἀποτελειωμένη, χωρὶς κανένα ἄλλο στήριγμα, πῆρε κι' αὐτὴ τοὺς δρόμους. Ἐρείσιτο ἀνθρώπινο. Δὲν ζητοῦλεῖ. Τὸ χέρι της μονάχα ἀλῶνε μπροστὰ της, σὰν κοντάλι χουφτωτό, κι' ὄλοι ξέρον καὶ τῆς δίνουν...
Καὶ γυρίζει ἔτσι χρόνια στοὺς δρόμους καὶ ζεῖ ἀπὸ τὰ ἐλέη τῶν εὐπλαχνικῶν... Οὔτε τὰ χρόνια της τελειώνουν, οὔτε ὁ θάνατος τὴν ἀναπαύει, ἀρροστη καθὼς εἶνε, γρηά, φτωχὴ καὶ πεινασμένη, φαρμακομένη, ξερμὴ καὶ δύστυχη.
Μὰ αὐτὴ, σὰν κατὶ νῆξερ πού δὲν πέθανε.
'Ὡς πού προχτὲς μᾶς ἴσθε μῆνυμα πὼς πέθανε στὴν ξενιτεῖά ὁ ἀδελφός της κι' ἄφησε μιὰ περιουσία τρανταχτῆ.
'Η μόνη κληρονόμος του εἶνε αὐτὴ!...
'Η γρηὰ εἶχε σταθεῖ σὸ μεταξὺ αὐτὸ ἀμίλητη, μπρὸς σὸ τραπέζι, κυττάζοντάς μας με τὰ θολὰ της μάτια.
Τότε, ἐκείνος πού πρῶτος εἶχε βάλει τὸ χέρι στὴν τσέπη τοῦ γιλέκου του γιὰ νὰ τὴν ἐλεήσει καὶ πού εἶχε μείνει, ἀκούγοντας τὴ διήγησι, με τὸ δάχτυλο στὴν τσέπη, σημάδθηκε καὶ διεμβόνησε πρὸς τὴ γρηά.
'Ὁ δικηγόρος σὰν νὰ θυμωοε.
— Πού πᾶς; τοῦ εἶπε. Δὲν πιστεύεις σ' αὐτὰ πού σου εἶπα;
— Πιστεύω. Πὼς δὲν πιστεύω.
— Μὰ τότε γιάντα δὲν κά'εσαι κάτω, μόν' πᾶς νὰ τὴν ἐλεήσης;
— Ἐγὼ δὲν πᾶω νὰ τὴν ἐλεήσω...
— Ἀλλὰ πού πᾶς;
— Πᾶω νὰ... μ' ἐλεήσῃ!

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΟΥ ΣΑΛΟΥ

(Τοῦ Φρανσις Ζάμ).

'Απόρη ἡ θύελλα ἔλαμψε χωρὶς νὰ σταματήσῃ. Τ' ἀνεμοδάματτα ἀκολουθοῦσαν τὸ ἕνα τ' ἄλλο, καθὼς ἀκολουθοῦνται τὰ κύματα τῆς θάλασσας. Ἀκουγόντουσαν μονάχα τὰ βογγητὰ τοῦ βορροεοῦ ἀνέμου πού ξεφυροῦσαν ἐπὶ παραθύροφύλλα κι' ἀκόμα κάποια ὑπόκοφα τριξίματα πού ἔκανε ἕνα ποτικί.

Χωρὶς φροντίδα γιὰ τὴ σύγγυσι αὐτῆ τῆς φύσεως, τὸ παιδί μου, μέσα σπὴ σκεπασμένη κούνια του κοιμήθηκε ὡς τὸ πρῶι, στὴν ἡσυχία τῆς κάμαρας μᾶς.

'Ὁ θεῖο μυστήριο τοῦ ὕπνου, πού πληροῖαζεις ἕνα μικρὸ πλάσμα σὸν Πλάστη του!

'Ὁ παιδοῦλα μου! Ξέρεις ὅτι εἶσαι στὰ χέρια τοῦ Παντοδύναμου κι' ὅτι μ' ἔχει τὴ μαγία αὐτῆ τοῦ ἀνέμου καὶ τοῦ καιροῦ, δὲν μπορεί νὰ σοῦ συμβῆ τίποτε πού νὰ μὴν τὸ θέλῃ ὁ Οὐρανός;

Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει ν' ἀμαρβιάλης, ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ σοῦ εἶνε ἕνα οἶγουρο στέγαωμα ἢ φτωχὴ φωλιτσα σου, μολονότι ἕνα φέρισμα τοῦ ἀνέμου θάφτανε νὰ τὴν πετάξῃ.

Καὶ μονάχα ἐσύ, ὃ ἀθῶα μου, δὲν θ' ἀνησυχῶσες, ἀκόμα κι' ὅταν ἡ πλημμύρα ἐρχόταν νὰ γλύψῃ τὸ κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ μᾶς.

Γιατί, καλύτερα ἀπὸ μᾶς, με τὰ δάναοιχτα τὰ μάτια, βλέπεις ἐσύ, παιδί μου, ἀνάμεσα ἀπ' τὰ κλεισιμένα βλεφαρά σου, μπροστὰ στὴν κούνια σου, τὸ Θεὸ τὸν ἴδιον, ὅταν κοιμᾶσαι.

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΛΛΟ ΚΟΣΜΟ

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΚΑΡΛΟ

(Κέρδη, ζήμιες, κόλπα, θάνατοι, καταστροφές)

Μοντεκάρο!... Κανεὶς ἴσως ἀνθρώπος σὸν κόσμο δὲν ἀγνοεῖ πὸς βρισκεται τὸ νόμιμο αὐτὸ χαρτοπαίγνιο.

Γύρω ἀπ' τὸ δνοιά του ἔχουν δημιουργηθεῖ τόσο καὶ τόσο θρόλοι! Μιὰ ἀτάσφααιρα μυστηρίων ἀπλότητα ἐλάνω στοὺς ἀνθρώπους του, στὶς σάλλες τοῦ παιχνιδιοῦ, στὰ τραπέζια τοῦ μπακαρά, ἀλλὰ καὶ σ' ὀλόκληρο τὸ μικρὸ αὐτὸ πριγκηπάτο.

Καὶ τὸ μυστήριο αὐτὸ ἔχουν πλάσει οἱ ἴδιοι οἱ παίχτες. Ἡ φιλιπτιένια μπάλλα τῆς ρουλέττας ἀναστατώνει τὴ ζωὴ τους, σαγίζει τὴν καρδιά τους, ἐρεθίζει τὸ μυαλό τους. Κι' ἔτσι παθαίνουν μιὰ τρέλλα — μιὰ τρέλλα... λογική — κι' ἐλπίζουν ἀπὸ ὅρα σὲ ὅρα νὰ θαμᾶσουν τὴν Τύχη καὶ νὰ γίνουν βασιλοῦλοι!...

— Δὲν γεννήθηκα χαρτοπαίχτης! Ἐλεγε μιὰ μέρα σ' ἕνα δημοσιογράφο κάποιος γέρος κύριος, ἀπ' τοὺς τακτικώτερος θαμῶνες τῶν αἰθουσῶν τοῦ Μοντεκάρο. Ὡς τὰ 45 χρόνια μου ἔζησα στὴ Νορμανδία, χωρὶς νᾶχω ποτὲ ἰδεῖ στὰ μάτια μου ρουλέττα. Πρὸ 11 ἐτῶν — εἶμαι τώρα 60 — ἐγκυατοστάθηκα σὸ Μοντεκάρο, κι' ἐπὶ 3 μῆνες δὲν ἔμπαينا παρὰ μόνον στὰ ἀναγνωστήρια τοῦ Καζίνου.

» Ἐνα βράδυ ὁμως, τὴ στιγμὴ πού σπρωκόνουν γιὰ νὰ φύγω ἀπ' τὸ ἀναγνωστήριο, πάτησα με τὸ πόδι μου μιὰ μάρακα τῶν 100 φράγκων. Ἄν βρισκόμουν στὴν πατρίδα μου, θὰ ἔσπευδα νὰ παραδόσω τὸ εἶρημα αὐτὸ σ' ἐκεῖνον πού θ' ἀνῆκε. Ἐδῶ ὁμως, καταλάβαινα ὅτι θὰ μ' ἔβγαζαν στὴν κοροϊδία, ἂν παρουσιαζόμουν στὴ διεθνήν του Καζίνου κι' ἔδινα τὴ μακρὴν μάρακα...
» Μιὰ ἀνεξήγητη δύναμις μ' ἔσπρωξε τότε στὴ σάλλα τοῦ παιχνιδιοῦ. Χωρὶς νὰ ξέρω τὸν τρόπο πού παίζοντα ἡ ρουλέττα, ἔφριξα τὴ μάρακα ἐπάνω σ' ἕνα ἀριθμὸ... Δυὸ λεπτὰ ἀργότερα, εἶχα κερδίσει 350 φράγκα!...

» Ἀπὸ τότε, ἔχασα στὴ ρουλέττα ὄλη μου τὴν περιουσία... Εἶμαι ὁμως βέβαιος ὅτι θὰ τὴν ξανακερδίσω!... Θάβῃτε γάτοτε ἡ ὅρα μου!...

Καὶ ὁ γέρος κύριος γύρισε πίσω, καὶ κῆτταξε ἀνάμεσα ἀπ' τὴν τζαμπόρτα τῆς αἰθούσης τέσσερες ἀνθρώπους τοῦ Καζίνου, πού κοιβαλοῦσαν ἕνα πᾶνο. Ξαφνικὰ σηκωσε τὸ χέρι του, καὶ ἔκανε τὸ σταυρὸ του!... Συγχρόνως τὸν μνήθησαν κι' ὄλοι οἱ ἄλλοι πού βρισκόμουν γύρω του.

— Γιατί σταυροκοπήθηκετε; τὸν ρώτησε ἑλληκτος ὁ δημοσιογράφος.

— Γιατί περνοῦτε τὸ πᾶνο!... Ἐνα ἀπ' τὰ μυστήρια τῆς πολιτείας αὐτῆς εἶνε καὶ τὸ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται σὸ κανένα νὰ πεθᾶνῃ... Ἡ καλύτερα, μπορεί νὰ πεθᾶνῃ ὅποτε θέλει κανεὶς, φτάνει μόνον νὰ μὴν ταράξῃ τὴν ἡσυχία τῶν ἄλλων. Γι' αὐτὸ, τὰ πτώματα, διαν ἀποκτονοῦν μέσα σὸ Καζίνου, μεταφέρονται ἔξω, κρημμένα μέσα σ' ἕνα ἀδειο πᾶνο ἢ σ' ἕνα ντιβάνι κούφιου!... Ἐτσι τοὐλάχιστον με βεβαίωσαν... Ὅσακις λοιπὸν ἰδῶ νὰ περναῖ κανένα πᾶνο, κάνω ἀμέσως τὸ σταυρὸ μου!...

Πραγματικῶς, μέσα στὶς τόσες κομιζοτραγωδιές πού παίζονται σὸ Μοντεκάρο, ὑπάρχουν πολλές ἀπίστευτες, ἀφάνταστες!

Ἰπάρχει ἔξαφνα μιὰ κυρία πού καταφεύγει στὴν ἐξῆς μέθοδο, γιὰ νὰ βρῇ τὸν ἀριθμὸ, σὸν ὅποιο πρέπει νὰ ποτᾶρη. Ζητάει ἀπὸ 36 διάφορους κυρίους νὰ τῆς πούν ἀπὸ ἕνα νοῦμερο. Ὡστερα προσθέτει ὄλα αὐτὰ τὰ νοῦμερα καὶ διαιρεῖ τὸ ἀθροισμα με τὸ 3!...

'Η γυναῖκα αὐτὴ εἶνε σίγγυος ἐνὸς Παρισιοῦ δικηγόρου. Πρὸ 11 ἐτῶν εἶχε πάει με τὸν ἄντρα της σὸ Μοντεκάρο, γιὰ νὰ περάσῃ τὸν μῆνα τοῦ μέλιτος. Σ' ἕνα μεγάλο κέντρο γνώρισε κάποια Γερμανίδα, πού ζητοῦσε ἕνα κεφαλαιοῦχο γιὰ τὴν ἐπιμετάλλεισι ἐνὸς ἀλάνθαστου συστήματος, με τὸ ὅποιο μορσοῦσε νὰ κερδίζει κανεὶς τεράστια ποσὰ στὴ ρουλέττα. Ἡ νέα κυρία συνεταιρίστηκε τότε με τὴ Γερμανίδα... καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι ἀρνήθηκε νὰ ξαναγορίση πειὰ σὸ Παρίσι με τὸν ἄντρα της!

Φυσικὰ, τὸ ἀλάνθαστο σύστημα ἀποδείχτηκε τελικῶς... σαπονοφόουσα! Ὁ ἄντρας τῆς κυρίας ἐπῆγε κατόπι αὐτοῦ νὰ τὴν πᾶρη ἀπ' τὸ Μοντεκάρο. Ἐντομεταξὺ ὁμως, αὐτὴ εἶχε κερδίσει μερικὲς φορές, κι' ἔτσι ἀρνήθηκε καὶ πάλι νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ...
Κι' ὁμως τὸν ἀγαπᾶτε πολὺ!... Συχνὰ μάλιστα ξενιάνει με τὴν ἀπόφασι νὰ γυρίσῃ σὸ Παρίσι. Μόλις ὁμως φτάνει στὴ Μασσαλία, τῆς ἔρχεται πάντα σὸ νοῦ ἕνα καινοῦρο σύστημα παιχνιδιοῦ!... Ξαναπηδάει λοιπὸν σὸ τράνιο τοῦ Μοντεκάρο καὶ τρέχει νὰ τὸ δοκιμάσῃ...
ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ
— Ἡ μετροφοροῦνη δὲν εἶνε τίποτ' ἄλλο παρὰ μιὰ ἰσωνότητα νὰ κρυβῇ κανεὶς τὸν ἐγωισμὸ του.
— Ἐύκολο εἶνε νὰ ξεγυᾶμε τὰ σφάλματά μας, ὅταν δὲν τὰ ξέρεῖ ἄλλος κανένας ἀπὸ μᾶς.
— Ὁ ἐπιπόλοιος σκέπτεται ἐκεῖνα πού εἶπε ὁ φρόνιμος ὑπολογίζει ἐκεῖνα πού θὰ πῆ.